



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

המחלקה לפיקוח תקציבי

תיאור וניתוח הצעת חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"ה-2015

מוגש לוועדת העבודה, הרווחה והבריאות

כ"ט טבת תשע"ה
20 בינואר 2015

כתיבה: ענת לוי, כלכלנית
אישור: עמי צדיק, מנהל המחלקה לפיקוח תקציבי

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240 / 1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

מסמך זה נכתב לבקשת ועדת העבודה, הרווחה והבריאות לקראת דיון ב-21 בינואר 2015 בנושא הצעת חוק שכר מינימום (העלאת שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"ה-2015 (להלן הצעת החוק). המסמך כולל תיאור של הצעת החוק וניתוח המנגנון המוצע להגדלת שכר המינימום רק עבור עובדים המשתכרים בפועל מתחת לגובה שכר המינימום המוצע.

מטרת הצעת חוק שכר מינימום (העלאת שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"ה-2015 הינה להביא להעלאה בשכר המינימום, בהוראת שעה, בהדרגה במשך כשנה וחצי, עד לסכום של 5,000 ש"ח. יחד עם זאת, נועדה הצעת החוק להבטיח כי מההעלאה בשכר המינימום על-פי הוראת השעה ייהנו רק עובדים אשר משתכרים בפועל מתחת לשכר המינימום המוצע. הצעת החוק מבוססת על עקרונות ההסכם שגובש בנושא בין המדינה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה.¹

1. תיאור המצב הקיים

שכר המינימום עומד כיום על סכום של 4,300 ש"ח. גובה שכר המינימום נקבע בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 (להלן – חוק שכר מינימום), הקובע, כי שכר המינימום לחודש הוא 47.5% מהשכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 כפי שהוא ב-1 באפריל של כל שנה וכפי שהוא מוגדל לפי חוק שכר מינימום. בחוק שכר מינימום (העלאת שכר המינימום – הוראת שעה), התשע"א-2011, הועלה בהדרגה שכר המינימום, בהוראת שעה, עד לגובה שכר המינימום כפי שהוא היום - 4,300 ש"ח. הוראת השעה לשנת 2011 צפויה לפקוע ביום י"ב בניסן התשע"ה (1 באפריל 2015), במועד זה סכום שכר המינימום שהתקבל לפי חוק שכר מינימום, המחושב לפי 47.5% מהשכר הממוצע, צפוי לעלות על סכום שכר המינימום לפי הוראת השעה האמורה, העומד על 4,300 ש"ח.²

שיעור ניכר מהעובדים במגזר הציבורי, המשתכרים בפועל מעל שכר המינימום, מקבלים כחלק משכרם "השלמה לשכר מינימום". מצב זה נוצר כתוצאה ממבנה השכר של עובדי המגזר הציבורי, אשר מורכב משכר יסוד ותוספות שכר שונות. לעיתים תוספות השכר אינן מובאות בחשבון לצורך חישוב שכר המינימום, בשל מהותן או כפועל יוצא של הסכמי שכר קיבוציים במגזר הציבורי אשר מחריגים במכוון את תוספות השכר האמורות בחישוב שכר המינימום. מצב זה אפשרי כיוון שלפי חוק שכר מינימום ניתן להתנות בהסדר עבודה כי רכיבי שכר אשר צריכים לכאורה לבוא בחשבון לצורך חישוב שכר המינימום לא יבואו בחשבון.

הרכיבים המובאים בחשבון בחישוב שכר המינימום, ושמהם נגזר גובה ההשלמה לשכר מינימום הם: שכר יסוד או שכר משולב (לא כולל הוותק), תוספות יוקר אם אינן כלולות בשכר המשולב ותוספות קבועות המשתלמת לעובדים עקב עבודתם. התוספות שאינן מובאות בחשבון לחישוב שכר המינימום הן תוספת ותק, תוספת בשל עבודה במשמרות, פרמיה, מענקים שנתיים, החזרי הוצאות, כלכלה, אש"ל ונסיעות שמשלם המעביד.³ על-פי הממונה על השכר, קיימים מעל לאלף רכיבי שכר בשירות המדינה.⁴ כיוון ששכר היסוד, במקרים רבים, נמוך משכר המינימום, והתוספות לא תמיד מובאות בחשבון שכר המינימום כאמור, עובדים עשויים לקבל השלמה לשכר מינימום, למרות שבפועל, כאמור, השכר המלא שלהם כולל התוספות השונות, גבוה משכר המינימום.⁵

¹ תזכיר חוק שכר מינימום (העלאת שכר מינימום הוראת שעה), התשע"ה-2015, [תזכירי חוק](#), פורטל השירותים והמידע הממשלתי, כניסה לאתר: 20 בינואר 2015.

² השכר הממוצע על-פי סעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי, המשמש לעדכון שכר מינימום, עומד נכון בחודש ינואר 2015 על 9,123 ש"ח. 47.5% מסכום זה הינם כ-4,333 ש"ח, סכום הגבוה משכר המינימום על-פי הוראת השעה לשנת 2011. המוסד לביטוח לאומי, [קצבאות ינואר 2015](#), 4 בינואר 2015.

³ משרד האוצר, [ד"ן וחשבון על הוצאות השכר של הגופים הציבוריים לשנת 2013](#), דצמבר 2014.

⁴ משרד האוצר, אגף השכר והסכמי עבודה, [ניתוח נתוני השכר השנתי - 2013](#), מצגת, מרץ 2013.

⁵ משרד האוצר, [ד"ן וחשבון על הוצאות השכר של הגופים הציבוריים לשנת 2013](#), דצמבר 2014.



על-פי דוחות הממונה על השכר לשנת 2013, כ-30% מהעובדים בגופים הציבוריים (102,641 עובדים) קיבלו בשנת 2013 השלמה לשכר מינימום, שכרם הממוצע היה כ-8,800 ש"ח.⁶ כ-40.1% מהעובדים במשרדי הממשלה (25,422 עובדים) קיבלו השלמה לשכר מינימום, שכרם הממוצע היה כ-11,786 ש"ח. כ-14.4% מעובדי ההוראה (16,312), קיבלו בשנת 2013 השלמה לשכר מינימום, שכרם הממוצע היה כ-7,930 ש"ח. כ-25% מכלל משרתי צה"ל קיבלו השלמה לשכר מינימום, שכרם הממוצע של מקבלי ההשלמה היה כ-6,222 ש"ח.⁷ על-פי נתוני הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, גובה ההשלמה הממוצעת לשכר מינימום למשרה לחודש היה כ-820 ש"ח שהם כ-7.83% משכר הברוטו הממוצע למקבלי ההשלמה.⁸

2. השינוי המוצע

כאמור, בהצעת החוק מוצע להעלות את גובה שכר המינימום, בהדרגה על פני כשנה וחצי, עד לסכום של 5,000 ש"ח. להלן המתווה המוצע להעלאת שכר המינימום:

- תקופה ראשונה - מיום ה-1 באפריל 2015 עד ליום ה-31 במרץ 2016 גובה שכר המינימום יהיה 4,650 ש"ח.
- תקופה שנייה - מיום ה-1 באפריל 2016 עד ליום ה-30 ביוני 2016 גובה שכר המינימום יהיה הגבוה מבין הסכום בתקופה הראשונה – 4,650 ש"ח או הסכום השווה לשכר המינימום כפי שהיה מחושב אלמלא הצעת החוק, כלומר סכום השווה ל-47.5% מהשכר הממוצע כפי שהוא ב-1 באפריל 2016.
- תקופה שלישית - מיום 1 ביולי 2016 עד ליום ה-31 בדצמבר 2016 גובה שכר המינימום יהיה הגבוה מבין סכום של 4,825 ש"ח והסכום בתקופה השנייה.
- תקופה רביעית - מיום 1 בינואר 2017 עד ליום פקיעת הוראת השעה גובה שכר המינימום יהיה 5,000 ש"ח. תוקף הוראת השעה יפקע כאשר גובה שכר המינימום המתקבל מחוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע) יעלה על סכום העדכון האחרון של שכר המינימום לפי הוראת שעה זו.

הגדלת שכר המינימום רק עבור עובדים המשתכרים בפועל מתחת לסכום שכר המינימום, מוצעת בהצעת החוק על-ידי הכללת תוספות השכר, שהיו מוחרגות עד כה, בחישוב גובה שכר המינימום. יחד עם זאת, על מנת שלא לפגוע בשכר העובדים הזכאים כיום להשלמה לשכר מינימום, גם אם השלמה זו נבעה מהחרגת רכיבי שכר בחישוב גובה שכר המינימום, מוצע כי תשלומי "הפרשי הוראת שעה" ימשיכו להיות משולמים בסכומי "ההשלמה לשכר מינימום" שהיו משולמים לולא הצעת החוק הנוכחית. כך, עובד אשר היה זכאי להשלמה לשכר מינימום, אשר חושבה עם החרגת תוספות שכר, וביחס לשכר המינימום שהיה נהוג עד כה, ימשיך לקבל הפרשי הוראת שעה בסכום שאינו נמוך מההשלמה לשכר מינימום ששולמה לו. הפרשי הוראת שעה יחושבו כפי שהייתה מחושבת ההשלמה לשכר מינימום אלמלא הצעת החוק, כלומר לפי ההפרש בין שכר היסוד, ללא תוספות השכר המוחרגות, ובין סכום שכר מינימום על-פי חוק שכר מינימום, ולא ביחס לסכום שכר המינימום על-פי הצעת חוק זו, קרי, יחושב לפי סכום שכר מינימום של 47.5% מהשכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי. בדרך זו העובדים המשתכרים בפועל מעל שכר המינימום לא ייהנו מהעלאתו לפי הצעת חוק זו, אך שכרם לא ייפגע. בהצעת החוק מוצע עוד כי שר הכלכלה יפרסם כל שנה ברשומות את סכום שכר המינימום על-פי חוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע) על מנת שמעסיקים יוכלו לחשב לעובדים את גובה הפרשי הוראת השעה ביחס לסכום זה.

⁶ רשויות מקומיות, חברות עירוניות, איגודי ערים, חברות ממשלתיות, מועצות דתיות, תאגידים וגופים נתמכים. משרד האוצר, [דין וחשבון על הוצאות השכר של הגופים הציבוריים לשנת 2013](#), דצמבר 2014.

⁷ משרד האוצר, [דין וחשבון על הוצאות השכר בשירות המדינה, בגופי הביטחון, ובשירות בתי הסוהר לשנת 2013](#), דצמבר 2014.

⁸ משרד האוצר, אגף השכר והסכמי עבודה, [ניתוח נתוני השכר השנתי - 2013](#), מצגת, מרץ 2013.



להלן דוגמה הממחישה את ההבדלים בחישוב שכר עובד המשתכר בפועל מעל שכר המינימום, במצב היום וביישום מלא של הצעת החוק. הדוגמה מתייחסת לעובד המשתכר שכר בסיס בגובה 4,000 ש"ח ותוספות שכר מוחרגות בגובה 1,500 ש"ח. יודגש כי על-פי הצעת החוק, שכר עובדים המשתכרים בפועל מתחת לשכר המינימום המוצע, יועלה לסכום שכר המינימום המוצע, כלומר, מנגנון חישוב הפרשי הוראת השעה לא חל על עובדים אלה.

ההנחות לחישוב

- שכר מינימום היום טרם הצעת החוק – 4,300 ש"ח.
- שכר המינימום על-פי הצעת החוק - 5,000 ש"ח (שכר המינימום המוצע החל משנת 2017).
- נניח כי סכום שכר מינימום לפי חוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע) יהיה בעת יישום מלא של הצעת החוק 4,500 ש"ח.

חישוב שכר העובד במצבים שונים

- **חישוב ההשלמה לשכר מינימום במצב היום** - ההשלמה לשכר מינימום של העובד מחושבת לפי שכר היסוד בלבד – 4,000 ש"ח, ללא תוספות השכר, וביחס לשכר המינימום המונהג היום – 4,300 ש"ח, כלומר העובד זכאי להשלמה לשכר מינימום בגובה 300 ש"ח.

$$4,300 - 4,000 = 300$$

לפיכך, השכר הכולל של העובד יכלול את הרכיבים הבאים: שכר יסוד (4,000), תוספות שכר (1,500) והשלמה לשכר מינימום (300). סך-הכול 5,800 ש"ח.

- **חישוב הפרשי הוראת השעה בהינתן הצעת החוק** – גובה הפרשי הוראת השעה של העובד מחושב לפי שכר היסוד בלבד – 4,000 ש"ח, ללא תוספות השכר המוחרגות, אולם הוא מחושב ביחס לסכום שכר המינימום לפי חוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע) - 4,500 ש"ח לפי הנחתנו, ולא לפי שכר המינימום על-פי הצעת החוק (5,000 ש"ח). כלומר העובד זכאי במקרה זה להפרשי הוראת שעה בגובה 500 ש"ח.

$$4,500 - 4,000 = 500$$

לפיכך השכר הכולל של העובד יכלול את הרכיבים הבאים: שכר יסוד (4,000), תוספות שכר (1,500) והפרשי הוראת שעה (500). סך-הכול 6,000 ש"ח.

מהדוגמה אפשר לראות כי שכר העובד לא נפגע עקב השיטה המוצעת לחישוב הפרשי הוראת שעה, וכי שכרו צפוי לעלות בפחות מהגידול בגובה שכר המינימום (גידול של 700 ש"ח בשנת 2017 בהשוואה למצב היום). בדוגמה זו, הפרשי הוראת השעה גבוהים מההשלמה לשכר מינימום ב-200 ש"ח, זהו למעשה ההפרש בין שכר המינימום המונהג כיום – 4,300 ש"ח, לבין שכר המינימום לפי חוק שכר המינימום - 47.5% מהשכר הממוצע, אשר בדוגמה זו הנחנו כי הוא יעמוד על 4,500 ש"ח.

3. ניתוח המנגנון המוצע להגדלת שכר המינימום רק עבור עובדים המשתכרים בפועל מתחת לגובה שכר המינימום המוצע

המתווה המוצע בהצעת החוק לתשלום הפרשי הוראת השעה, וחישובו בדומה לחישוב סכום ההשלמה לשכר מינימום ששולמה אלמלא הצעת החוק, משרת את מטרת הצעת החוק, לפיה העלאת שכר המינימום תחול רק על עובדים המשתכרים מתחת לשכר המינימום המוצע, וכן משרת את העיקרון שלא לפגוע בשכר העובדים. במובן זה, הצעת החוק מהווה פשרה בין שני העקרונות. נבחן את אופן חישוב הפרשי הוראת השעה בהצעת החוק ביחס לשתי אפשרויות שונות לחישוב, אשר כל אחת מהן משרתת מטרה אחרת:



- אפשרות א' - חישוב הפרשי הוראת השעה ללא החרגת תוספות השכר וביחס לשכר המינימום המוצע בהצעת החוק. באפשרות זו, ההחרגה של תוספות השכר שהייתה נהוגה מבוטלת, בכך קיימת פגיעה בתנאי השכר של העובדים. מצד שני, העיקרון לפיו הגידול בשכר המינימום אינו חל על עובדים המשתכרים בפועל מעל שכר המינימום המוצע מתקיים במלואו.

- אפשרות ב' - חישוב הפרשי הוראת השעה עם החרגת תוספות השכר וביחס לשכר המינימום המוצע בהצעת החוק. באפשרות זו, ההחרגה של תוספות השכר בחישוב גובה הפרשי הוראת השעה ממשיכה להתקיים, כלומר אין פגיעה בתנאי השכר של העובדים. מצד שני, באפשרות זו עובדים המשתכרים מעל שכר המינימום המוצע נהנים מהגידול המוצע בשכר המינימום במלואו.

לוח 1 להלן מציג סימולציה לחישוב גובה הפרשי הוראת השעה וגובה השכר הכולל של עובד לפי מאפייני שכר שונים, ולפי האפשרויות השונות לחישוב ההשלמה: לפי המוצע בהצעת החוק ולפי האפשרויות המוצגות לעיל.

לוח 1 – סימולציה לחישוב גובה הפרשי הוראת השעה וגובה השכר הכולל לעובד לפי מאפייני שכר שונים ולפי שיטות חישוב שונות⁹

מאפייני שכר		חישוב גובה הפרשי הוראת שעה לפי הצעת החוק - החרגת תוספות שכר וחישוב ביחס לסכום שכר מינימום לפי חוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע)		אפשרות א' - חישוב גובה הפרשי הוראת שעה ללא החרגת תוספות השכר וביחס לשכר מינימום לפי הצעת החוק		אפשרות ב' - חישוב גובה הפרשי הוראת שעה עם החרגת תוספות השכר וביחס לשכר מינימום לפי הצעת החוק	
שכר יסוד	תוספות שכר	גובה הפרשי הוראת שעה	סך-הכול שכר	גובה הפרשי הוראת שעה	סך-הכול שכר	גובה הפרשי הוראת שעה	סך-הכול שכר
2,000	700	2,500	5,200	2,300	5,000	3,000	5,700
3,000	700	1,500	5,200	1,300	5,000	2,000	5,700
4,000	700	500	5,200	300	5,000	1,000	5,700
5,000	700	-	5,700	-	5,700	-	5,700
3,000	500	1,500	5,000	1,500	5,000	2,000	5,500
3,000	1,000	1,500	5,500	1,000	5,000	2,000	6,000
3,000	1,500	1,500	6,000	500	5,000	2,000	6,500
3,000	2,000	1,500	6,500	-	5,000	2,000	7,000

להלן שתי דוגמאות העולות מן הלוח:

1. עובד המשתכר שכר יסוד בגובה 4,000 ש"ח ותוספות שכר של 700 ש"ח:

על פי הצעת החוק, תוספות השכר יוחרגו מחישוב הפרשי הוראת השעה, וחישוב ההפרשים מתבצע ביחס לסכום שכר מינימום לפי חוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע), בדוגמה זו – 4,500 ש"ח, ולכן העובד

⁹ חישוב ההשלמה לשכר מינימום הינו תחת ההנחות שהוצגו בדוגמה בסעיף 2 לעיל: גובה שכר המינימום על-פי הצעת החוק - 5,000 ש"ח (שכר המינימום המוצע החל משנת 2017) וסכום שכר מינימום לפי חוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע) ביישום מלא של הצעת החוק הינו 4,500 ש"ח. בחלק העליון של הלוח שכר היסוד עולה ותוספות השכר קבועות, בחלק התחתון של הלוח שכר היסוד קבוע ותוספות השכר עולות בהדרגה.



יקבל הפרשי הוראת שעה בגובה 500 ש"ח ($500=4,500-4,000$). השכר הכולל שלו יהיה 5,200 ש"ח ($4,000+700+500$). זהו שכר הגבוה משכר המינימום המוצע.

אפשרות א' - תוספות השכר לא מוחרגות מחישוב הפרשי הוראת השעה, והחישוב הינו ביחס לגובה שכר המינימום המוצע בהצעת החוק (5,000 ש"ח החל משנת 2017). לפיכך, **העובד יקבל הפרשי הוראת שעה בגובה 300 ש"ח**.

$$5,000-(4,000+700)=300$$

סך השכר שלו יהיה 5,000 ש"ח ($4,000+700+300$) בהתאם לגובה שכר המינימום המוצע.

אפשרות ב' - תוספות השכר מוחרגות מחישוב הפרשי הוראת השעה והחישוב הינו ביחס לגובה שכר המינימום המוצע בהצעת החוק. לפיכך, **העובד יקבל הפרשי הוראת שעה בגובה 1,000 ש"ח**.

$$5,000-(4,000)=1,000$$

סך השכר שלו יהיה 5,700 ש"ח ($4,000+700+1,000$) מעל גובה שכר המינימום המוצע.

2. עובד המשתכר שכר יסוד בגובה 3,000 ש"ח ותוספות שכר של 1,000 ש"ח:

על פי הצעת החוק, העובד יקבל **הפרשי הוראת שעה בגובה 1,500 ש"ח** ($1,500=4,500-3,000$). השכר הכולל שלו יהיה 5,500 ש"ח ($3,000+1,000+1,500$). זהו שכר הגבוה משכר המינימום המוצע.

אפשרות א' - תוספות השכר לא מוחרגות מחישוב הפרשי הוראת שעה, והחישוב הינו ביחס לגובה שכר המינימום המוצע בהצעת החוק (5,000 ש"ח החל משנת 2017). לפיכך, **העובד יקבל הפרשי הוראת שעה בגובה 1,000 ש"ח**.

$$5,000-(3,000+1,000)=1,000$$

סך השכר שלו יהיה 5,000 ש"ח ($3,000+1,000+1,000$) בהתאם לגובה שכר המינימום המוצע.

אפשרות ב' - תוספות השכר מוחרגות מחישוב הפרשי הוראת שעה והחישוב הינו ביחס לגובה שכר המינימום המוצע בהצעת החוק. לפיכך, **העובד יקבל הפרשי הוראת שעה בגובה 2,000 ש"ח**.

$$5,000-(3,000)=2,000$$

סך השכר שלו יהיה 6,000 ש"ח ($3,000+1,000+2,000$) מעל לשכר המינימום המוצע.

מהלוח ומהדוגמאות שהוצגו ניתן לראות מדרג קבוע של גובה הפרשי הוראת שעה לפי שיטות החישוב השונות:

- גובה הפרשי הוראת השעה המתקבל לפי שיטת החישוב באפשרות ב' (עם החרגת תוספות השכר וביחס לשכר המינימום המוצע בהצעת החוק) הינו הגבוה ביותר בכל מאפייני השכר השונים המוצגים בלוח. באפשרות זו, העובדים שבפועל משתכרים מעל שכר המינימום המוצע, נהנים מכל גובה העלייה המוצעת בשכר המינימום, כך שהשכר שלהם הינו בגובה שכר המינימום לפי הצעת החוק - 5,000 ש"ח, בתוספת תוספות השכר המוחרגות.
- גובה הפרשי הוראת השעה המתקבל לפי החישוב בשיטה באפשרות א' (ללא החרגת תוספות השכר וביחס לשכר המינימום המוצע בהצעת החוק) הינו הנמוך ביותר בכל מאפייני השכר השונים המוצגים בלוח. באפשרות זו, תוספות השכר של העובדים אינן מוחרגות, ולכן שכר המינימום עבורם הוא לפי שכר המינימום המוצע בהצעת החוק, בגובה 5,000 ש"ח.
- גובה הפרשי הוראת השעה המתקבל לפי הצעת החוק (החרגת תוספות שכר וחישוב ביחס לסכום שכר מינימום לפי חוק שכר מינימום - 47.5% מהשכר הממוצע) הינו ברמה נמוכה מאפשרות ב' וגבוהה מאפשרות א'. בשיטת חישוב זו, העובדים המשתכרים בפועל מעל לגובה שכר המינימום המוצע, לא נהנים מהגידול המוצע בשכר המינימום, אולם כיוון שבחישוב הפרשי הוראת השעה תוספות השכר שלהם לא מובאות בחשבון, הם



הכנסת

מרכז המחקר והמידע

משתכרים מעל גובה שכר המינימום בהצעת החוק. במקרה זה השכר שלהם הינו בגובה שכר המינימום לפי חוק שכר מינימום (47.5% מהשכר הממוצע) בתוספת תוספות השכר המוחרגות.

4. מנגנון קביעת שכר המינימום בישראל

כאמור, גובה שכר המינימום נקבע בחוק שכר מינימום, הקובע כי שכר המינימום לחודש הוא 47.5% מהשכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 כפי שהוא ב-1 באפריל של כל שנה וכפי שהוא מוגדר בחוק שכר מינימום. גובה שכר המינימום הקבוע בחוק הינו לעובד במשרה מלאה, ושכר המינימום לעובד במשרה חלקית נגזר ממנו. השכר הממוצע לפי חוק הביטוח הלאומי מבוסס על נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על השכר הממוצע למשרת שכיר. לפי הגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, השכר הממוצע למשרת שכיר מחושב על-ידי חילוק כל התשלומים ברוטו ששולמו לכל משרות השכיר בחודש מסוים במספר משרות השכיר באותו חודש,¹⁰ כלומר אין בהגדרה זו התייחסות להיקף המשרה. כיוון שחלק ממשרות השכיר במשק הן משרות חלקיות, הנתון לשכר ממוצע למשרת שכיר משקף למעשה שכר ממוצע למשרה בהיקף חלקי. כך יוצא ששכר המינימום בישראל למשרה מלאה נקבע כאחוז מהשכר הממוצע למשרה חלקית.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אינה מפרסמת נתונים על השכר הממוצע למשרה מלאה. עם זאת, ארגון ה-OECD מפרסם נתון זה, וכן מפרסם השוואה בינלאומית של יחס שכר המינימום לשכר ממוצע למשרה מלאה. על-פי נתוני הארגון, בשנת 2013 עמד השכר הממוצע למשרה מלאה בישראל על 10,444 ש"ח.¹¹ בשנה זו עמד יחס שכר המינימום לשכר ממוצע למשרה מלאה בישראל על 42.7%,¹² כלומר, על-פי נתוני הארגון, שכר המינימום בישראל, שעמד על 4,300 ש"ח בשנת 2013, היווה 42.7% מהשכר הממוצע למשרה מלאה. היחס שהתקבל בנתוני ה-OECD נמוך בהשוואה ליחס שכר מינימום משכר ממוצע למשרת שכיר לפי חוק שכר מינימום – 47.5%, ואף נמוך מהיחס המתקבל בין שכר המינימום בשנת 2013 (4,300 ש"ח) לבין השכר הממוצע למשרת שכיר בשנה זו (9,212 ש"ח¹³) – 46.7%. עם זאת, יש לציין כי מההשוואה הבינלאומית של ה-OECD עולה כי ישראל מדורגת במקום גבוה יחסי במדד שכר המינימום בהשוואה לשכר הממוצע למשרת שכיר – מקום שביעי מתוך 28 מדינות, ומעל ממוצע מדינות הארגון, שעמד על 38.1%.

¹⁰ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [הגדרות והסברים](#), ירחון שכר ותעסוקה, אוקטובר 2014.

¹¹ OECD Stat, [Average annual wages](#), extracted 19 Jan 2015

¹² OECD Stat, [Minimum relative to average wages of full-time workers](#), extracted 19 Jan 2015.

¹³ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [לוח 4.3 – שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר במחירים שוטפים](#), ירחון שכר ותעסוקה, אוקטובר 2014.

